

Dränering Ekonomi och strategi

Jon Wessling | 9 oktober 2025

Hushållnings
sällskapet

Vad kostar vattenskador?

	kr/ha
Utsäde	738 kr
Gödning	4 370 kr
Växtskydd	1 276 kr
Arbete	1 403 kr
Maskinkostn.	1 763 kr
Drivmedel+underhåll	1 968 kr
Tot	11 518 kr

Intäkt:

8 ton skörd = 16 000 kr

eller

4 ton skörd = 8 000 kr

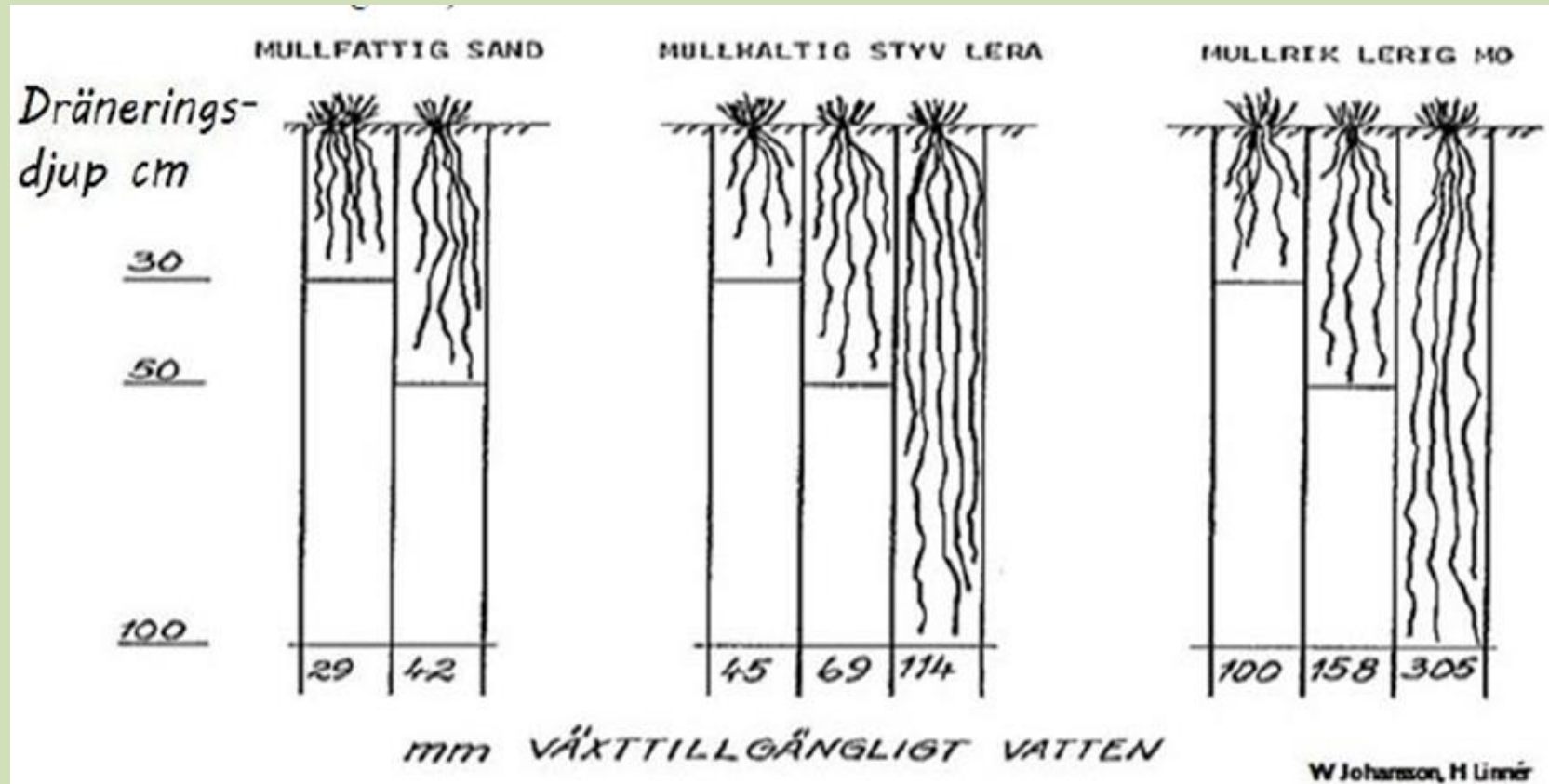

Vid dålig dränering = saknas luft i marken

- Näringsupptag hämmas
- Vattenupptag hämmas
- Tillväxten avstannar
- Denitrifikation = lustgas
- Mn^{2+} , Fe^{2+} , sulfid, mm

Dränering = mer vatten till växten

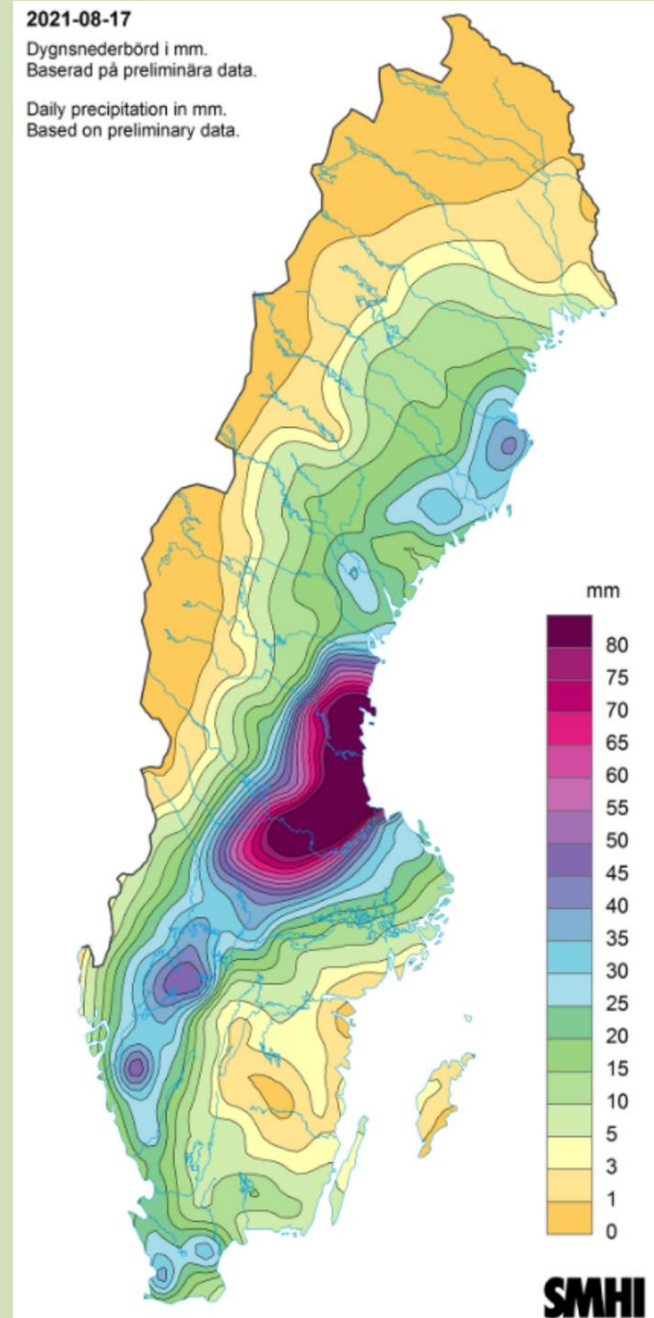
2 x vatten
50 x luft
40 mm/ton
biomassa

Figur 2. Mängd tillgängligt vatten för växter i olika jordar där växternas rötter kunnat växa till olika djup.

Hur blir klimatet?

- Varmare klimat leder till högre avdunstning.
- Högre avdunstning leder till mer nederbörd.
- Torrare somrar
 - Men med fler kraftiga regn.
- Fler Extremsituationer och mer oförutsägbart väder.
- Längre växtsäsong

161 mm

När behövs omtäckdikning?

- Befintligt system har uppnått teknisk livslängd
- Problem med upptorkning på större partier, trots genomfört underhåll
- Delar av fältet avkastar sämre utan annan förklaring
- Befintliga rör ligger för grunt pga marksjunkning
- Klimatanpassning – öka kapaciteten

Foto: David van Alphen

Lönsamhetskalkyl

Lönsamhetsberäkning vid dräneringskostnad 45 000 kr/ha
20 års avskrivning vid 3% ränta och 1% underhåll, med stöd

Antal veckor tidigare sådd efter täckdikning			
Spannmålspris kr/kg	1 vecka / 350 kg	2 veckor / 700 kg	3 veckor / 1050 kg
0,80	1480	1760	2040
1,00	1550	1900	2250
1,20	1620	2040	2460
1,40	1690	2180	2670
1,60	1760	2320	2880
1,80	1830	2460	3090
2,00	1900	2600	3300
2,20	1970	2740	3510
2,50	2075	2950	3825
3,00	2250	3300	4350

grön siffra = lönsam investering

röd siffra = investeringen är inte lönsam

Årskostnad 2521 kr (3409 kr utan stöd)

Intäkter minskade kostnader 1200 kr + 50 kg/dag tidigare sådd

Går det att sänka kostnaden?

Bandgående kedjegrävare

- Grus
- Traktor med grusvagn

Traktormonterad täckdikningsplog

- Utan grus – halva materialkostnaden
- Mindre personalkostnad, mindre bränsleförbrukning
- Lägga tätare till mindre kostnad

Underhåll ger ofta stor effekt

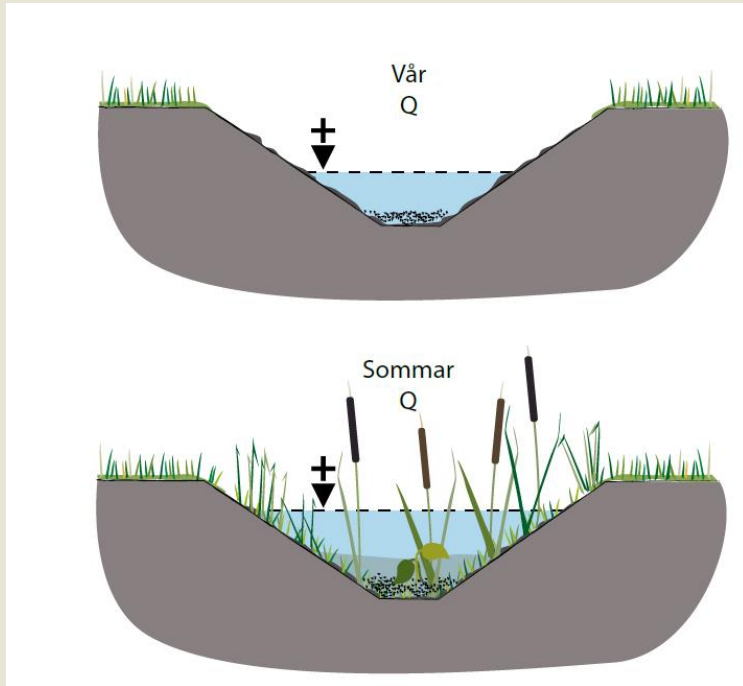

Bild: Jordbruksverket

Underhåll din dränering!

Vad kostar en fungerande avvattning

	Kostnad	Mängd	Tidpunkt	Årlig kostnad	
<i>Täckdikning</i>	45 000 kr/ha	300 ha	50 år	270 000 kr	
<i>Underhåll utfallsdike</i>	30 kr/m	4000 m	10 år	12 000 kr	
<i>Underhåll backdiken</i>	20 kr/m	8000 m	20 år	8 000 kr	
<i>Årlig inspektion</i>	350 kr/tim	40 tim	1 år	14 000 kr	
			Tot	304 000 kr	1013 kr/ha

Våra tjänster

- Oberoende rådgivning – dränering, vattenjuridik, dikningsföretag, bevattning
- Kurser och fältvandringar
- Kostnadsfri rådgivning genom Greppa Näringen
 - Översyn av dränering
 - Underhåll av diken
 - Anläggning och skötsel av våtmarker och dammar
- Täckdikningsplanering from 2026

Jon Wessling, Vattenrådgivare

Fred Wirell, Vattenrådgivare

Elsa Rozenbeek,
Växtodlingsrådgivare

Line Strand,
Växtodlingsrådgivare

Sammanfattning

- Dålig dränering är dyrt!
- Täckdikning är en stor kostnad, underhållet är billigt och nödvändigt!
- Täckdikning är ofta lönsamt och ger utväxling på andra insatser!

Hushållnings
sällskapet

KUNSKAP FÖR LANDETS FRAMTID